

Βασικές Θεωρίες Αστικής Κοινωνιολογίας

Σημειώσεις της Μαρίας Βασιλείου

- Η πόλη, όπως την αντιλαμβανόμαστε, είναι μια ιδέα του Διαφωτισμού
 - Ο Ρομαντισμός την αμφισβήτησε
- Η Μετανεωτερικότητα την διαπραγματεύεται

«Οι Πόλεις είναι η Άβυσσος του
ανθρώπινου είδους»

Jean – Jacques Rousseau

«Οι ΗΠΑ έχουν καθήκον να
αποδείξουν πως είναι δυνατόν να
στηθεί ένας σπουδαίος πολιτισμός
χωρίς μεγάλες πόλεις»

Thomas Jefferson

Αστική Κοινωνιολογία

- ❖ Emile Durkheim
- ❖ Georg Simmel
- ❖ Max Weber
- ❖ Oswald Spengler
- ❖ Robert E. Park

Emile Durkheim
“The Division of Labor in Society” (1893)

- Η κατανομή της εργασίας έχει ως συνέπεια την ανάπτυξη του ατομικισμού
- Η εξειδίκευση επιφέρει μεγαλύτερη αυτονομία
- Η εξειδίκευση ελαττώνει την κοινή εμπειρία

====> Διαταραχή της κοινής συνείδησης

- Η γέννηση της μοντέρνας βιομηχανικής πολιτείας =>
 - συγκέντρωση του πληθυσμού
 - συγκέντρωση των μέσων παραγωγής
 - Η ζωή στην πόλη=>
 - εξασθένιση των διαπροσωπικών σχέσεων
 - μεγαλύτερη ανωνυμία
 - περισσότερες προσωπικές ελευθερίες
- ==> εξασθένιση των παραδόσεων, ιδιαίτερα των θρησκευτικών

Georg Simmel

“The Metropolis and Mental Life” (1903)

- Η σχέση ανάμεσα στο άτομο και την κοινωνία είναι δυναμική.
- Στα πλαίσια της αστικής ζωής:
 - ≡ Ατομική ελευθερία, απελευθέρωση από τους ιστορικούς και παραδοσιακούς δεσμούς
 - αλλά και
 - ≡ Αποξένωση

Το άτομο:

- 1) Βρίσκεται ταυτόχρονα εντός κι εκτός της κοινωνίας
- 2) Είναι ταυτόχρονα το αντικείμενο αλλά και το υποκείμενο στα δίκτυα της κοινωνικής αλληλεπίδρασης
- 3) Έχει την τάση να είναι αυτόνομο και αύταρκες, **αναζητά την ιδανική εικόνα του εαυτού του**

Το άτομο ως δημιουργικό όν:

- 1) Καλλιεργεί την ατομική ελευθερία
- 2) Καλλιεργεί τις πολιτισμικές δομές που την περιορίζουν

Η Κοινωνία:

- 1) Είναι ένα πλήθος ατόμων που ενώνονται μέσω της αλληλεπίδρασης
- 2) Είναι βιωμένη εμπειρία
- 3) Αναπαράγεται από το άτομο κάθε στιγμή, μέσω της δράσης και της αντίδρασης

Max Weber “The City” (1921)

- Συγκριτική προσέγγιση των πόλεων της Δύσης και της Ανατολής
- Αντιπαράθεση κοινωνικών προτύπων στον χώρο και στον χρόνο, με την χρήση των **Ιδανικών Τύπων (Idealtypen)**

Η Νεωτερικότητα είναι:

- 1) Ένας κατ'εξοχήν αστικός πολιτισμός
- 2) το προϊόν όχι μόνο της νέας τεχνολογίας και του καπιταλισμού, αλλά ενός νέου τρόπου αντίληψης και σκέψης

-> Στον πυρήνα των προβιομηχανικών κοινωνιών, η παράδοση

≠

-> Στον πυρήνα των καπιταλιστικών κοινωνιών, ο ορθολογισμός

Oswald Spengler
“The Decline of the West” (1922)

- Βασίστηκε στην περιγραφή του Simmel για την πόλη, στην οποία έδωσε μια διάσταση **αγροτικού μυστικισμού**

Οι ρίζες της ανθρώπινης ζωής βρίσκονται στο
χώμα

Όταν η πόλη αποσυνδέεται από την άμεση
τροφοδοσία της γης, ξεκινά μια **εντροπία**

η οποία οδηγεί στην **παρακμή του πολιτισμού**

- Οι πολιτισμοί είναι ζωντανοί οργανισμοί που γεννιούνται, ακμάζουν, παρακμάζουν και πεθαίνουν

Ο σύγχρονος πολιτισμός οδεύει προς τον θάνατό του

Γνωρίσματα παρακμής:

- Αχανής μεγαλούπολη
- Εκφυλισμός δημοκρατίας
- Κρίση παιδείας
- Ασαφείς θεωρίες χρήματος

Robert E. Park, R. D. McKenzie, Ernest
Burgess

“The City: Suggestions for the Study of
Human Nature in the Urban
Environment” (1925)

- **Αστική Οικολογία**: η πόλη ως ένα σύνολο διακριτών περιοχών όπου άτομα με κοινωνικές και πολιτιστικές ομοιότητες ελκύονται με φυσικό τρόπο

- Η πόλη αντανακλά τη φύση και την ανθρώπινη φύση
- Ευνοεί τη διαφορετικότητα και μεταβάλλεται διαρκώς
- Η διαφορετικότητα είναι αναπόσπαστο μέρος της πολύπλοκης Αστικής Οικολογίας
- Οι αστικές ζώνες αναπτύσσονται μέσα από τις διαδικασίες προσαρμογής των κατοίκων στον αγώνα για επιβίωση

- Robert E. Park: διευθυντής του τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου του Σικάγο. Ιδρυτής της Θεωρίας της Αστικής Οικολογίας.
- Για τον Park, η πόλη είναι ένα μέρος που διευκολύνει το ακραίο.
- Η μέθοδός του, την οποία ενθάρρυνε να ακολουθήσουν οι συνεργάτες κι οι φοιτητές του: Διαρκής Περιπλάνηση σε κάθε γωνία της πόλης